

Київського національного торговельно-економічного університету. – 2007. – №2. – С. 21-28.

2. Каледин С. В. Актуальные проблемы оценки деятельности и инвестирования субъектов хозяйствования в современной России: [монография] / Сергей Васильевич Каледин. – Челябинск: Челябинский дом печати, 2004. — 251 с.

3. Каплан Р. Нортон Д. Сбалансированная система показателей: от стратегии к действию . – 2-е изд. испр. и доп. / Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 320 с.

4. Лапин Е.В. Оценка экономического потенциала предприятия : монография [Текст] / Евгений Васильевич Лапин. – С.: Университетская книга, 2004. — 360 с.

Сологуб Наталія
студентка
Мулик Ярославна
асистент

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Одним із головних податків, які становлять дохідну частину Зведеного бюджету України є податок на прибуток, який належить до загальнодержавних податків. На сучасному етапі в Україні у податковому законодавстві відбуваються зміни, тому важливою проблемою є гармонізація податкового та бухгалтерського обліку, зокрема і в обліку податку на прибуток підприємств.

Питанням удосконалення обліку податку на прибуток підприємства приділяється багато уваги, зокрема плідно працюють над цією проблемою В.Л. Андрущенко, О.Д. Василик, О.Р. Квасовський, А.І. Крисоватий, О.Л. Кириленко, М.М. Свердан, Т.Б.Савченко, С.М.Онисько та інші.

Необхідно підкреслити, що автори наукової літератури зробили вагомий внесок в удосконалення обліку податку на прибуток підприємства, проте є ряд проблем, які потребують додаткових досліджень.

Проблема взаємодії бухгалтерського обліку й оподаткування є актуальною в усіх країнах світу, де її вирішують по-різному. Облікові системи різних країн характеризуються різноманітністю, реалізується весь спектр зв'язків між бухгалтерським обліком і оподаткуванням – від сильного впливу податкових правил на систему обліку до незалежного паралельного існування обох систем.

З прийняттям Податкового кодексу відбулись суттєві зміни в оподаткуванні

прибутку, які мають позитивно вплинути на діяльність платників цього податку, активізацію інвестиційної діяльності, підвищення ефективності суспільного виробництва [4].

До прийняття ПКУ методика розрахунку оподаткованого прибутку передбачала коригування суми доходу на витрати і амортизацію основних фондів та нематеріальних активів. З 01.04.2011 р. такі поняття, як валові доходи і валові витрати, зникли, натомість використовуються поняття доходів та витрат, як це передбачено в бухгалтерському обліку. На сьогоднішній день розмір податку на прибуток, що сплачуються до бюджету, відповідно до ПКУ, визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду помноженої на податкову ставку [4].

В бухгалтерському обліку податок на прибуток регулюється П(С)БО 17 «Податок на прибуток» (визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності). П(С)БО 35 «Податкові різниці» (початок дії – 2013 р.) (має визначити методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про податкові різниці та її розкриття у фінансовій звітності) [5].

Податкова різниця – різниця, яка виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за П(С)БО та доходами і витратами, визначеними податковим законодавством. В бухгалтерському обліку прибуток визначається на рахунок 79 «Фінансові результати» та результат списується на рахунок 441 «Прибуток нерозподілений», сума якого у фінансовій звітності відображається у Звіт про фінансові результати за рядком 220 «Прибуток до оподаткування».

Сума податку на прибуток в обліку складається з поточного податку з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу. Відстрочений податковий актив – сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню в наступних періодах.

Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають вирахуванню, то в обліку це відобразиться записом: Д-т 17 «Відстрочені податкові активи»; К-т 641 «Розрахунки за податками». Відстрочене податкове зобов'язання – сума податку на прибуток, який сплачується в наступних періодах із тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню.

Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають оподаткуванню, то в обліку необхідно це відобразити записом: Д-т 981 «Податки на прибутки від звичайної діяльності»; К-т 54 «Відстрочені податкові зобов'язання». Невідповідність підходів щодо визначення суми прибутку до оподаткування бухгалтерського та податкового обліків призводить до того, що ці суми значно відрізняються.

Зрозуміло, що бухгалтерський облік забезпечує повну та достовірну інформацію про господарську діяльність, а податковий базується на потребах фіскальної функції, що і є головною проблемою обліку податку на прибуток в нашій країні.

Таким чином, можна навести основні відмінності між бухгалтерським і податковим обліком податку на прибуток так: для цілей бухгалтерського обліку метою є надання даних для здійснення контролю внутрішніми і зовнішніми користувачами, відповідно за результатами діяльності. Для цілей податкового обліку – формування даних, які відповідають потребам податкових органів при перевірці діяльності підприємств.

Об'єктом бухгалтерського обліку є прибуток, який розраховується як сума нерозподіленого прибутку за попередній рік і сума чистого прибутку за поточний рік мінус суми нарахованих дивідендів за поточний рік і суми внесків на поповнення резервного капіталу; відображається в обліку на рахунку 441 «Прибуток нерозподілений».

Об'єктом податкового обліку є прибуток, який розраховується шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду.

Отже, податковий та бухгалтерський облік податку на прибуток суттєво відрізняються і потребують подальшої гармонізації з метою затвердження єдиного підходу до визначення бази оподаткування.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. П(С)БО 31 «Фінансові витрати», затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Зміни до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. № 372 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Юшко С.В. Бухгалтерський і податковий облік податку на прибуток та оцінка чинного порядку їх узгодження / С.В.Юшко // Вісник ХНУ. – 2012. – № 4. – С. 51-64.
5. Якімова А.М. Вітчизняний та зарубіжний досвід обліку податку на прибуток / А.М.Якімова // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2012. – № 3. – С. 211-216.

